

**TÒA ÁN NHÂN DÂN
KHU VỰC 1
TỈNH QUẢNG TRỊ**

Số: 03/2025/QĐST-VDS

Ngày 27-8-2025

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

QUYẾT ĐỊNH SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v: Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 1, TỈNH QUẢNG TRỊ

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Mai Thị Mỹ Hạnh.

Thư ký phiên họp: Bà Lê Thị Tuyết Nga - Thư ký Tòa án nhân dân Khu vực 1, tỉnh Quảng Trị.

Đại diện Viện kiểm sát nhân Tòa án nhân dân Khu vực 1, tỉnh Quảng Trị tham gia phiên họp: Ông Phạm Quý Hùng - Kiểm sát viên.

Ngày 27 tháng 8 năm 2025, tại Trụ sở Tòa án nhân dân Khu vực 1, tỉnh Quảng Trị, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 23/2025/TLST-VDS ngày 25 tháng 7 năm 2025 về “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”, theo Quyết định mở phiên họp số 59/2025/QĐST-VDS ngày 14 tháng 8 năm 2025, giữa các đương sự:

Người yêu cầu: Bà Nguyễn Thị Đ, sinh năm 1949, nơi cư trú: Tổ dân phố 4 Nam Lý, phường Đồng Hới, tỉnh Quảng Trị, có mặt.

Người có quyền lợi, nghĩa liên quan:

1. Bà Lê Thị Kim C, sinh năm 1970, cư trú: Tổ dân phố 4 Nam Lý, phường Đồng Hới, tỉnh Quảng Trị, vắng mặt;

2. Bà Lê Thị Kim H, sinh năm 1972, cư trú: Tổ dân phố 4 Nam Lý, phường Đồng Hới, tỉnh Quảng Trị, vắng mặt;

3. Ông Lê Mạnh H, sinh năm 1977, cư trú: Tổ dân phố 4 Nam Lý, phường Đồng Hới, tỉnh Quảng Trị, vắng mặt;

4. Bà Lê Thị Kim H, sinh năm 1978, cư trú: Tổ dân phố 4 Nam Lý, phường Đồng Hới, tỉnh Quảng Trị, vắng mặt;

5. Bà Lê Thị Thu H, sinh năm 1984, cư trú: Tổ dân phố 4, phường Đồng Sơn, tỉnh Quảng Trị, vắng mặt;

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Bà Nguyễn Thị Đ và ông Lê Hồng Đ, sinh năm 1946, đã chết năm 2012 là vợ chồng. Ông, bà sinh được 05 người con, gồm: Lê Thị Kim C, Lê Thị Kim H, Lê Mạnh H, Lê Thị Kim H, Lê Thị Thu H.

Trong 05 người có thì có con gái Lê Thị Kim H, sinh năm 1972, từ khi sinh ra đã bị chậm phát triển về trí não, tâm thần. Từ nhỏ cho đến hiện nay mọi sinh hoạt cá nhân của bà Lê Thị Kim H phải được người thân giúp đỡ. Bản thân bà Hoa không tự lao động kiếm sống, không tự phục vụ các nhu cầu cá nhân được. Bà Hoa hay có hành vi bất thường như: nói nhảm, đập phá, đi lang thang, có khi có các hành động gây nguy hiểm cho người khác, hiện sống cùng bà Nguyễn Thị Đ tại phường Đồng Hới, tỉnh Quảng Trị. Hiện nay, để giải quyết việc chia thừa kế đối với nhà, đất mang tên bố, mẹ bà Hoa theo pháp luật nên bà Nguyễn Thị Đ có yêu cầu tuyên bố bà Hoa mất năng lực hành vi dân sự

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự đã được thẩm tra tại phiên họp, ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân Khu vực 1, tỉnh Quảng Trị nhận định:

1. Về tố tụng:

1.1. Về quan hệ pháp luật, thẩm quyền giải quyết của Tòa án:

Bà Nguyễn Thị Đ có đơn yêu cầu tuyên bố bà Lê Thị Kim H mất năng lực hành vi dân sự. Đây là yêu cầu về dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự. Bà Lê Thị Kim H có nơi cư trú tại phường Đồng Hới, tỉnh Quảng Trị nên căn cứ khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự, Nghị quyết số 01/2025/NQ-HĐTP ngày 27/6/2025 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao thì việc dân sự trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân Khu vực 1, tỉnh Quảng Trị.

1.2. Về sự có mặt của người tham gia phiên họp:

Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan gồm: Bà Lê Thị Kim C, ông Lê Mạnh H, bà Lê Thị Kim H và bà Lê Thị Thu H đều đã có Bản tự khai nộp cho Tòa án và có đơn đề nghị vắng mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự. Xét thấy sự vắng mặt của các đương sự nêu trên không ảnh hưởng đến phiên họp giải quyết việc dân sự, căn cứ Điều 367 của Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án nhân dân Khu vực 1, tỉnh Quảng Trị tiến hành phiên họp vắng mặt các đương sự trên.

2. Về nội dung:

Căn cứ đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 18/7/2025 của bà Nguyễn Thị Đ và các chứng cứ có trong hồ sơ thể hiện: Con gái bà Đ là bà Lê Thị Kim H từ khi sinh ra bị chậm phát triển về trí não, tâm thần cho đến nay, mọi sinh hoạt cá nhân của bà Hoa phải được người thân giúp đỡ. Bản thân bà Hoa không tự lao động kiếm sống, không nhận thức, làm chủ hành vi của mình được. Gia đình có đưa đi khám, điều trị tại nhiều bệnh viện nhưng không lành. Để giải quyết việc chia thừa kế đối với nhà, đất mang tên bố, mẹ bà Hoa theo pháp luật nên bà Nguyễn Thị Đ đề nghị Tòa án tuyên bố bà Hoa mất năng lực hành vi dân sự.

Căn cứ bản tự khai của những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là các

anh, chị, em ruột của bà Lê Thị Kim H gồm các bà Lê Thị Kim C, Lê Thị Kim H, Lê Thị Thu H và ông Lê Mạnh H đều thống nhất yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Lê Thị Kim H mất năng lực hành vi dân sự.

Căn cứ Kết luận giám định pháp y tâm thần số 1339/KLGĐ ngày 20/8/2025 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Miền Trung đối với bà Lê Thị Kim H thể hiện:

“a. Kết luận theo tiêu chuẩn y học: Chậm phát triển tâm thần mức độ nặng có tất chứng tác phong đáng kể (F72.1 – ICD-10).

b. Kết luận về năng lực hành vi dân sự: Mất năng lực hành vi dân sự”

Theo khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định “*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan hoặc cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần*”.

Vì vậy, yêu cầu của bà Nguyễn Thị Đ về tuyên bố bà Lê Thị Kim H mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở để chấp nhận.

* Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Khu vực 1, tỉnh Quảng Trị phát biểu ý kiến về việc giải quyết việc dân sự:

- Về tố tụng:

Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán kể từ khi thụ lý việc dân sự cho đến khi mở phiên họp giải quyết việc dân sự, Thẩm phán đã thực hiện đúng theo quy định của Bộ luật tố tụng dân sự. Tại phiên họp Thẩm phán, Thư ký đã tiến hành các thủ tục đúng theo quy định của Điều 369 Bộ luật Tố tụng dân sự. Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng dân sự: Người yêu cầu; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đã làm bản tự khai, Đơn đề nghị vắng mặt tại phiên họp, tham gia phiên họp là đã chấp hành đúng theo quy định của pháp luật.

- Về nội dung vụ án:

Căn cứ yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự của bà Nguyễn Thị Đ; ý kiến trình bày của những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trong việc dân sự; căn cứ Kết luận Giám định Pháp y tâm thần số: 1339/KLGĐ ngày 20/8/2025 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Miền Trung đối với bà Lê Thị Kim H tại thời điểm hiện tại là Mất năng lực hành vi dân sự

Đề nghị Tòa án áp dụng các điều 376, 377, 378 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 22 Bộ luật dân sự: Chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị Đ, tuyên bố bà Lê Thị Kim H mất năng lực hành vi dân sự.

- Về lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm: Do bà Nguyễn Thị Đ là người cao tuổi, có đơn xin miễn tiền lệ phí, căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số: 326/UBTVQH 14 ngày 30 tháng 12 năm 2016, đề nghị miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm đối với bà Nguyễn Thị Đ.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ các điều 367, 369, 370, 376, 377 và Điều 378 của Bộ luật tố tụng dân sự;

Áp dụng Điều 22, Điều 53 của Bộ luật dân sự.

Áp dụng điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/UBTVQH 14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu của bà Nguyễn Thị Đ về việc tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự.

Tuyên bố bà Lê Thị Kim H, sinh năm 1972, cư trú: Tổ dân phố 4 Nam Lý, phường Đồng Hới, tỉnh Quảng Trị là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Nguyễn Thị Đ được miễn nộp lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

- Người yêu cầu; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết theo quy định của pháp luật.

- Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án quyết định.

Nơi nhận:

- TAND, VKSND tỉnh Quảng Trị;
- VKSND Khu vực 1- Quảng Trị;
- Đương sự;
- Lưu hồ sơ việc dân sự;

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Mai Thị Mỹ Hạnh